

XVIII PETRUS ALBERTUS VAN DER PARRA, JEREMIAS VAN RIEMSDIJK, JAN SCHREUDER, HUIJBERT WILLEM VAN BAZEL, REYNIER DE KLERK, MICHEL ROMP, WILLEM HENDRIK VAN OSSENBERG, MAURITS THEODORUS HILGERS, WILLEM ARNOLD ALTING EN PIETER CORNELIS HASSELAAR, BATAVIA 15 MEI 1767.  
VOC 3163 (Kol. Arch. 3055), fol. 1986-2054.

[fol. 1986] *Men hoopt dat de schepen Lands Welvaren en Sneek van de tweede retourvloot samen met de vier retourschepen uit China inmiddels veilig in de havens van bestemming in Nederland zijn aangekomen. De twee eerstgenoemde schepen zijn op 15 januari 1767 vertrokken en bereikten na veel tegenslag pas in het eind van februari de volle zee. De Chinese retourschepen passeerden Straat Sunda nog later. [fol. 1987] Het naschip de Vrouwe Elisabeth Dorothea is nu gereed om te vertrekken. In deze brief, die met dit schip wordt meegezonden, wordt kort verslag gedaan van wat sinds het begin van 1767 is gebeurd.*

#### AMBON

*Zoals reeds in de generale missive van 31 december 1766 werd bericht is de Blijenburg samen met de Voorland naar Ambon vertrokken. Het eerstgenoemde schip vertrok op 28 december 1766 uit Batavia, maar nadat het op 2 januari 1767 in Japara was aangekomen en er daar 150 last rijst in was geladen, kon het door slecht weer en stevige westelijke en noordelijke wind pas op 17 maart vertrekken. [fol. 1988] Door het vroeg opsteken van de oostmoesson, windstilte, tegenwind en westelijke stromen kon het zijn reis niet voortzetten en werd het gedwongen naar Batavia terug te keren, waar het op 20 april aankwam. Ambon miste daardoor de rijst, benodigdheden en f 155.998 aan contanten, alsmede 118 mariniers en 20 gewone soldaten voor de expeditie naar de oostkust van Ceram. Daar het deze middelen beslist nodig had, is Nicolaas Houtingh samen met zeelieden die kennis van deze gebieden hebben, om advies gevraagd hoe de Blijenburg ondanks de oostmoesson de reis naar Ambon toch met succes zou kunnen ondernemen. [fol. 1989] Er is voorgesteld om via het zuiden te koersen, zoals het jacht de Leuwerk volgens de resoluties van 3 juni en 13 oktober 1648 heeft gedaan, dan wel om tussen Borneo en Celebes door te varen. Uit de resolutie van 24 april 1767 blijkt dat het eerste onmogelijk werd geacht en strijdig is met de regels van de zeevaart, terwijl er in dit jaargetij niet door de straat bij Celebes te gaan was zonder tegenspoed te verwachten. Zou men Ternate al bereiken dan zou er vandaar toch teruggekeerd moeten worden. Daarom en omdat de militairen, waar het voornamelijk om ging dan toch te laat voor de expeditie in Ambon zouden aankomen, is besloten geheel af te zien van het opnieuw laten vertrekken van de Blijenburg. [fol. 1990] In het najaar na de kentering van de moesson zal een ander schip direct met rijst, contanten en verdere benodigdheden, alsmede met 100 militairen onder de eveneens teruggekeerde kapitein Vermehr naar Ambon gezonden worden. In plaats van de mariniers zullen pas aangekomen rekruten onder hun eigen onderofficieren meegaan. Op voorstel van de gouverneur-generaal bleven de ongeveer 100 mariniers onder hun kapitein Maurer geconsigneerd om daar waar nodig te dienen. Zo is op 27 april besloten ze op Sumatra's Westkust in te zetten, waarnaar ze binnenkort zullen vertrekken.*

#### BANDA

*Over Banda is niets te melden.*

#### TERNATE

*Naar Ternate vertrokken met begeleidende brieven en een geheim briefje van 11 maart*